

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет Будівництва і архітектури
Кафедра Архітектури

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП

Андрій Степанюк _____
(ім'я та прізвище, підпис)

“28”серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету

Тарас Осадчук _____
(ім'я та прізвище, підпис)

“28”серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКП 7 РЕГІОНАЛЬНА АРХІТЕКТУРА І МИСТЕЦТВО

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Магістр

галузь знань **G «ІНЖЕНЕРІЯ, ВИРОБНИЦТВО ТА БУДІВНИЦТВО»**

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність G17 «АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ»

(код і назва спеціальності)

спеціалізація _____

освітня програма **АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ**

вид дисципліни Обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

2025–2026 навчальний рік

Робоча програма Регіональна архітектура і мистецтво
(назва навчальної дисципліни)

Укладачі: доктор мистецтвознавства, професор Романа Кюнцлі

(вказати укладачів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектури _____

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри архітектури проф. Р.Кюнцлі

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією

спеціальності G17 «АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ»
(назва спеціальності)

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова НМКС

А.Степанюк
(підпис, ім'я та прізвище)

Схвалено рішенням навчально-методичної

ради факультету будівництва та архітектури
(назва факультету)

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова НМРФ

(підпис, ім'я та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	2	
Кількість кредитів/годин	4/120	
Усього годин аудиторної роботи	32	
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	16	
• практичні заняття, год.	16	
• лабораторні заняття, год.		
• семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	88	
Форма контролю	іспит	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 26,67

для заочної форми здобуття освіти –

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни

Мета курсу полягає у ознайомленні студентів з сучасними проблемами розвитку архітектури в площині співвідношення регіональних та інтернаціональних рис. Вивчення характерних особливостей архітектури і містобудування України та Львівщини зокрема.

Завдання дисципліни

Завдання, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- придбання професійних знань з широкого кола питань формування регіональних особливостей розвитку всесвітньої архітектури та містобудування;
- вивчення природно – кліматичних, геологічних особливостей регіонів Землі в цілому та України зокрема, усвідомлення міри їхнього впливу на формування архітектури.
- ознайомлення з архітектурою у контексті протиріччя тенденцій глобалізації та локалізації в сучасному світі. Формування своєї особистої позиції кожного студента, що до місця сучасної української архітектури в цьому процесі.

Процес засвоєння матеріалу відбувається поступово відповідно до наступних змістовних модулів даної навчальної дисципліни:

Пререквізити

Дисципліна «Регіональна архітектура та мистецтво» передбачає наявність у студентів таких попередніх знань та компетенцій:

1. Основи архітектури та містобудування;
2. Історія архітектури та містобудування;
3. Основи художньої культури та образотворчого мистецтва;
4. Навички виконання графічних робіт та читання архітектурних креслень;
5. Базові знання природничих наук (географія, кліматологія, геологія), що впливають на формування архітектурного середовища.

Ці знання дозволяють студенту успішно засвоїти зміст дисципліни та виконувати практичні завдання з аналізу та проектування об'єктів регіональної архітектури.

Постреквізити

Результати вивчення дисципліни використовуються при опануванні та виконанні таких курсів і проєктних завдань:

- «Архітектурна реставрація, реконструкція та ревіталізація»;
- «Сучасні технології та матеріали в архітектурі»;
- «Архітектурна практика»;
- «Дипломне проєктування»;
- «Дизайн середовища».

Таким чином, дисципліна забезпечує теоретичну та практичну базу для подальшої підготовки архітекторів, здатних здійснювати інноваційні ревіталізаційні та реноваційні проєкти.

Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основні історичні тенденції та сучасні особливості розвитку регіональної архітектури світу та України.

вміти: розрізняти ступень впливу кліматичних, геологічних, ресурсних та енергетичних чинників на формування об'єктів містобудування та архітектури. Належним чином оцінювати історичний досвід архітектури та містобудування та використовувати ці знання при подальшій самостійній творчій діяльності.

Набути компетентностей:

ІНК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми інноваційного характеру у сфері архітектури, дизайну та містобудування

ЗК03. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

- спеціальних компетентностей (СК)

СК1. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах.

СК02. Здатність розв'язувати проблеми архітектури та містобудування у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК3. Здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально-демографічних, національно-етнічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних чинників та санітарно-гігієнічних, безпекових, енергозберігаючих, екологічних, техніко-економічних вимог.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури, дизайну та містобудування.

СК6. Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.

СК07. Здатність до проєктного моделювання і дослідження концептуальних, натурних та комп'ютерних моделей об'єктів архітектури, дизайну та містобудування.

СК08. Здатність розробляти завдання на архітектурно-містобудівне проєктування, організовувати процес проєктування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних робіт, містобудівного розрахунку об'єкту проєктування.

СК9. Здатність управляти робочими процесами у сфері архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів

СК13. Здатність розуміти методологічні основи реконструкції, реновації, ревіталізації архітектурних об'єктів та збереження культурної спадщини.

1. Програмні результати навчання:

ПРН 01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури, дизайну та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

ПРН 02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН 03. Здійснювати передпроєктний аналіз архітектурномістобудівних об'єктів і територій.

ПРН 04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проєктування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурнопланувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.

ПРН 05. Знати, розуміти та оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проєктних

рішень будівель і споруд, в проєктах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури і містобудування.

ПРН 06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.

ПРН 07. Здійснювати проєктне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проєктів у сфері архітектури та містобудування, оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів.

ПРН09. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проведенні наукових архітектурно-містобудівних досліджень та прийнятті комплексних архітектурномістобудівних рішень.

ПРН11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.

ПРН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проєктів.

ПРН13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному

проєктуванні.

ПРН14. Здійснювати авторський нагляд за реалізацією проєктів у сфері архітектури та містобудування.

ПРН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.

ПРН16. Застосовувати принципи просторового планування об'єднаних територіальних громад, населених пунктів та їх структурних елементів виробничих території, та об'єктів культурно-побутового обслуговування сільських поселень.

ПРН17. Використовувати сучасні методи комплексного дослідження регіональної архітекткри історичної забудови, реконструкції, реновації, ревіталізації архітектурних об'єктів, пристосувати пам'ятки архітектури та містобудування до сучасних потреб.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Семестр 1 (якщо дисципліна вивчається в кількох семестрах)												
Розділ (за наявності окремих змістовних розділів)												
Тема 1.	8	2	2			4						
Тема 2.	8	2	2			4						
Тема 3.	8	2	2			4						
Тема 4.	8	2	2			4						
Тема 5.	8	2	2			4						
Тема 6.	9	3	3			3						
Тема 7.	9	3	3			3						
Усього	58	16	16			26						
Іспит	30					30						
Підготовка навчальних занять	32					32						
Усього годин	120	16	16			88						

4. ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
	Тема 1. Вступна лекція 1. Явища глобалізації та локалізації в сучасному світі 2. Вплив архітектури періоду глобалізаційних змін на поведінку людини 3. Значення конфлікту інтернаціональних і регіональних напрямків в сучасній архітектурі 4. Традиції в архітектурі як один із засобів ідентифікації нації.	2	
	Тема 2. Формування регіональної архітектури країн Старої Європи 1. Традиційна система розселення сільських поселень передумова збереження регіональної архітектури 2. Програма «оновлення села» як спосіб збереження традиційного архітектурного середовища сільських поселень Старої Європи.	2	
	Тема 3. Сучасні тенденції розвитку та збереження архітектурного середовища сіл та їх громадських центрів	2	

	3. Проблеми та тенденції просторових вирішень архітектурного середовища сучасних сільських громадських центрів європейських країн 4. Проблеми збереження архітектурного простору Європейського села як мистецького витвору народного зодчества.		
	Тема 4. Формування української регіональної архітектури 1. Формування архітектурного середовища українського села. 2. Історичні та етнографічні регіони України. Етнографічні музеї. 3. Фактори формування традиційного українського житла 4. Формування української регіональної сакральної архітектури	2	
	Тема 5. Громадський центр 1. Громадський центр як культурно-духовний осередок українського села в його історичному розвитку 2. Деградація архітектурного середовища сільських громадських центрів другої половини XX століття як крах комуністичних експериментів перебудови українського села.	2	
	Тема 6. Питання традицій у сучасній сакральній архітектурі України. 1. Гармонізація унікально-універсальнісних співвідношень об'ємно-просторових вирішень храму як доміанти духовно-сакральної реновації архітектурного середовища українського села 2. Проблеми сучасного храмобудівництва. Пошуки нової архітектури християнського самовираження. 3. Тенденції розвитку сакральної архітектури Львівщини початку XXI століття. Пошуки нових об'ємно-просторових вирішень сучасного храму.	3	
	Тема 7. Питання національної ідентичності в сучасній архітектурі українського житла 1. Сучасне українське селянське житло: пошуки самовираження та утвердження. 2. Відродження традицій сільського житла як чинник гармонізації культурно-мистецького простору архітектури села 3. Особлива роль унікально-універсальних співвідношень у гармонізації архітектурно-просторового середовища інтер'єру житла	3	
	Усього годин	16	

4.ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1.	Графічна робота 1. Опрацювання листівок та картин українських художників, де зображено планування українського села. Підбір фотографій. Творче застосування методів традиційного планування для зображення сучасного села.	3	
2.	Графічна робота 2. Опрацювання листівок та картин українських художників, наукових досліджень з питання планування традиційної садиби заданого регіону. Ескіз – ідея планування сучасної української садиби за зразком традиційного планування.	3	
3.	Графічна робота 3. Опрацювання наукових досліджень з питання об'ємно - просторового вирішення традиційної української оселі (заданого регіону). Творче застосування особливостей об'ємно - просторового вирішення сучасного житла сім'ї. Ескіз – ідея об'ємно - просторового вирішення сучасного житла сім'ї з елементами традиційного об'ємно - просторового вирішення.	2	
4.	Графічна робота 4. Опрацювання наукових досліджень з питання декоративного вирішення інтер'єру традиційної української оселі (заданого регіону). Творче застосування деталей декору, кольорового вирішення, орнаменту для сучасного житла. Ескіз – ідея.	2	
5.	Графічна робота 5. Опрацювання наукових досліджень з питання об'ємно - просторового вирішення традиційної української церкви (заданого регіону). Осмислення традиційних об'ємно-просторових вирішень традиційної української церкви (пірамідальність, ритмічність) та втілення їх у ескіз-ідеї фасаду сучасної церкви.	2	
6.	Графічна робота 6. Ескіз-ідея сучасного громадського центру з використанням зразків української традиційної архітектури та її елементів.	2	
7	Графічна робота 7. Ескіз – ідея громадської будівлі для ренесансного Львова.	2	
	Всього	16	

8.САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Характерні риси традиційної норвежської архітектури.	4	
2	Характерні риси традиційної архітектури півдня Франції.	4	
3	Характерні риси традиційної фінської архітектури.	4	
4	Характерні риси традиційної архітектури півдня Італії.	4	
5	Характерні риси традиційної архітектури півночі Франції	4	
6	Характерні риси традиційної української архітектури.	4	
7	Характерні риси традиційної іспанської архітектури.	4	
8	Регіональні особливості архітектурних стилів.	4	
9	Характерні риси традиційної норвежської архітектури.	4	
10	Характерні риси традиційної норвежської архітектури.	3	
11	Характерні риси традиційної архітектури півдня Франції.	3	
Усього		26	
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		62	
Усього годин		88	

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

9. Індивідуальні завдання

До індивідуальних завдань належать:

- підготовка реферату або аналітичного огляду щодо особливостей архітектурного розвитку певного регіону України чи світу;
- виконання графічної роботи (ескізу, замальовки, колажу), що відображає характерні риси місцевої архітектури та декоративно-ужиткового мистецтва;
- дослідження впливу природно-кліматичних і соціально-культурних факторів на формування архітектури конкретного регіону;
- розроблення ескізного проєкту сучасної будівлі чи просторового об'єкта з використанням традиційних регіональних архітектурних мотивів;
- створення мультимедійної презентації про збереження та популяризацію регіональної архітектурної спадщини;
- підготовка порівняльного аналізу архітектурних особливостей двох або більше регіонів з виявленням спільних та відмінних рис.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання:

- **Лекційні заняття** з використанням мультимедійних матеріалів (фотоархіви, карти, 3D-візуалізації), що дозволяють систематизувати знання про регіональну архітектуру.
- **Практичні заняття** з виконанням креслень, ескізів та стилізацій елементів регіональної архітектури для сучасних об'єктів.
- **Порівняльний аналіз** архітектурних пам'яток різних регіонів України та світу з метою виявлення їхніх характерних особливостей.
- **Проектно-орієнтоване навчання (Project-Based Learning)** – створення студентами власних ескізних проєктів сучасних будівель з урахуванням локальних традицій.
- **Польові дослідження (екскурсії, виїзні заняття)** для безпосереднього ознайомлення з об'єктами регіональної архітектурної спадщини.
- **Метод кейсів** – розгляд прикладів успішного поєднання регіональних традицій і сучасних архітектурних рішень.
- **Дискусії та «мозкові штурми»** щодо інтерпретації автентичних елементів у новітніх архітектурних проєктах.
- **Самостійна робота студентів** із пошуку та аналізу матеріалів про локальні архітектурні особливості з подальшою презентацією результатів.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль знань та умінь студентів здійснюється за допомогою:

- **Усного опитування** (індивідуального та фронтального) з метою перевірки засвоєння теоретичного матеріалу.
- **Письмових завдань** – виконання тестів, контрольних робіт, аналітичних оглядів літератури.
- **Практичного контролю** – перевірка якості виконання графічних робіт, ескізів та індивідуальних завдань, спрямованих на інтеграцію елементів регіональної архітектури в сучасні проєкти.
- **Презентацій та захистів проєктів** – публічне представлення студентами результатів індивідуальних або групових робіт (з ілюстраціями, моделями, цифровими візуалізаціями).
- **Стандартизованого тестування** – перевірка знань із ключових тем курсу за допомогою електронних або паперових тестів.
- **Поточний контроль** – оцінювання активності студентів під час занять, участі у дискусіях, виконання завдань у межах семінарських та практичних занять.
- **Проміжної та семестрової атестації** – підсумкова оцінка знань і навичок студентів у вигляді іспиту, який включає теоретичні та практичні завдання.

Поточне тестування та самостійна робота (разом 100 балів)							Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
7	8	7	7	7	7	7		

12. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Таблиця 1 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцін ка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- **Степанюк А. В.** Архітектурне проектування будівель та споруд сільських поселень: навчальний посібник / А. В. Степанюк, Р. В. Кюнцлі, Я. Є. Фамуляк. – Львів: НВФ «Українські технології», 2015. – 296 с.
- **Кюнцлі Р. В., Степанюк А. В.** Регіональна архітектура та мистецтво: методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Регіональна архітектура та мистецтво» для студентів РВО «Магістр» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». – Львів, 2021. – 24 с.

Рекомендована література

Базова

1. Самойлович В.П. Народна українська архітектура. – К.:Абрис,1999
2. Самойлович В.П. Українське народне житло. – К.:Наукова думка,1972
3. Степанюк А.В. Архітектурне проектування будівель та споруд сільських поселень: Навчальний посібник / А.В. Степанюк, Р.В. Кюнцлі, Я.Є. Фамуляк – Львів: Видавництво «Українські технології», 2015. – 288 с.

Допоміжна

1. Дида І.А. Екологічні основи традиційної української архітектури. Львів, вид. Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 329 с.
2. Чепелик В.В. Український архітектурний модерн. К.: КНУБА, 2000

3. Народна архітектура в живописі <http://ethnography.org.ua/content/narodna-arhitektura-v-zhyvopysi>

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУВМБ ім.С.Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет з переліком сайтів:

<http://ukr-tur.narod.ru/bibl/bibliot.htm>;

<http://ukrlibrary.org/1101.htm>;

<http://www.nbuv.gov.ua/e-Journals/nd/2008-2/08lvioap.pdf>.